

Vliegen in een C47-A (DC-3) klassiek vliegtuig

Aan boord van de 75 jaar oude koninklijke PH-PBA dakota

Willem L. Middelkoop

19 okt. 2019

Als fantastisch verjaardagscadeau kreeg ik de eer om te vliegen in een klassiek DC-3 vliegtuig. Het was de 75 jaar oude PH-PBA, een C-47A Skytrain of Dakota, voorheen eigendom van Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden. Het is een heel bijzonder vliegtuig dat wordt beheerd door de enthousiaste mensen van de Dutch Dakota Association (DDA Classic Airlines). Lees verder voor wat luchtvaartgeschiedenis!

C-47A Skytrain

De C-47 is een militaire versie van de civiele Douglas DC-3. Gebouwd door de geweldige dames bekend als "Rosie the Riveters", werd deze C-47A Skytrain in 1943 gebouwd in

de Douglas-fabriek in Long Beach, Californië. Veel vrouwen werkten aan de vliegtuigen, aangezien de meeste mannen waren opgeroepen voor de oorlog.

Rosie the Riveters werken aan de C-47 in de Douglas fabriek in Oklahoma City (1944, Tinker Air Force Base History Office)

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de C-47 door veel landen gebruikt om troepen, vracht en gewonden te vervoeren. Er werden meer dan 10.000 vliegtuigen geproduceerd. In Europa werd de C-47 tijdens [D-Day](#) gebruikt om meer dan 50.000 parachutisten te droppen.

Amerikaanse Padvinders en USAAF vliegtuigbemanning voorafgaand aan D-Day (juni 1944, RAF North Witham, publiek domein)

Paratroepen C-47, 12th Air Force Troop Carrier Wing, tijdens de invasie van Zuid-Frankrijk (augustus 1944)

PH-PBA

De C-47 die wordt geëxploiteerd door de Dutch Dakota Association (DDA Classic Airlines) werd gebouwd in 1943. Het maakte deel uit van de 316th Troop Carrier Group tijdens D-Day, waar het in formatie vloog met 35 andere C-47's om meer dan 600 parachutisten te droppen in dropzone 'O', nabij St. Mère Église, Normandië, Frankrijk. Tijdens deze missie werd het vliegtuig beschoten, waarbij het schade opliep maar toch terug kon keren naar Engeland. Na reparaties was het vliegtuig betrokken bij vele andere missies, waaronder operatie [Market Garden](#), de geallieerde poging om Nederland te bevrijden.

In 1946 kocht Z.K.H. Prins Bernhard het vliegtuig van generaal Eisenhower voor US \$ 50.000. Een koopje, dacht hij, aangezien het vliegtuig slechts 300 vliegreizen had gemaakt. Het vliegtuig met militaire markeringen "42-100971" is geregistreerd in het Nederlandse luchtvaartregister als PH-PBA, waarbij PH- de landcode voor Nederland is en PBA staat voor "Prince Bernhard Alpha". Het werd het eerste Nederlandse regeringsvliegtuig.

De PH-PBA brengt Koningin Juliana en Prins Bernhard naar België, mei 1960 (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat)

Het vliegtuig bleef in dienst tot 1975, toen het werd geschonken aan het Aviodrome museum op Schiphol. Z.K.H. Prins Bernhard bleef lang de sterke wens koesteren om het vliegtuig weer in vliegconditie te brengen. Na jaren van restauratie was het vliegtuig in 1998 weer klaar om te vliegen, toen de Dutch Dakota Association het recht kreeg om de PH-PBA te exploiteren en te onderhouden.

PH-PBA "Prinses Amalia" wordt voorbereid voor vertrek door DDA vrijwilligers op Lelystad Airport (oktober 2019)

Vliegen met een klassiek vliegtuig

Het is één ding om over een stukje luchtvaartgeschiedenis te lezen en eromheen te lopen, maar ermee vliegen is sensationeel! Gelukkig voor mij, want ik kreeg een ticket van mijn pilootvriend Tim om mee te vliegen over de Friese Meren in dit bijzondere stukje vliegtuiggeschiedenis.

DDA Classic Airlines ticket boarding pass

Terminalgebouw Lelystad Airport nabij de hangar waar de PH-PBA gestationeerd is

Vrijwilligers bereiden de Pratt & Whitney R-1830 Twin Wasp vliegtuigmotoren voor op ontsteking

De PH-PBA is uitgerust met twee Pratt & Whitney R-1830 Twin Wasp vliegtuigmotoren. Het zijn tweerijige, 14-cilinder, luchtgekoelde motoren die ongeveer 1200 pk produceren. Elke motor weegt ongeveer 567 kg en heeft een inhoud van 30 liter. Het

vereist regelmatig onderhoud, dat wordt uitgevoerd door de vrijwilligers van de DDA. Het zijn zuigermotoren en dat is tegenwoordig iets bijzonders: gemakkelijk te herkennen aan hun geluid!

Pratt & Whitney R-1830 Twin Wasp stermotor tentoongesteld in het Imperial War Museum Duxford (foto: Nimbus227)

Hoewel de C47-A in staat is om zijn eigen motoren te starten, wordt de PH-PBA meestal gestart met een generator. Zoals de geschiedenis vol zit met zoete ironie, is het een Duits gebouwde, Deutz diesel aangedreven elektrische generator. Het is echt cool om te zien dat deze oude technologie nog steeds goed werkt; het is een welkome tegenstelling tot veel van de [modern day planned obsolescence](#).

Elektrische generator, aangedreven door een Duits gebouwde Deutz dieselmotor, gebruikt om de R-1830 motoren te starten

Bedieningspaneel van de elektrische generator in de platformwagen

Gemaakt door de Rosies, de C-47-A PH-PBA "Prinses Amalia" blijft een schoonheid op haar 75e verjaardag

In tegenstelling tot moderne commerciële passagiersvliegtuigen, staat de DC-3 hoog op het platform met zijn staart dicht bij de grond en de cockpit hoog in de lucht. Het is een heel gezicht als je bij het vliegtuig staat. Het betreden van het vliegtuig gebeurt vanaf de achterkant, waar je als het ware de cabine 'inklimt'.

Het staartwiel van de C-47-A PH-PBA staat vrij dicht bij de grond wanneer het vliegtuig op het platform geparkeerd staat

Binnen in de cabine heb je een duidelijk zicht op de cockpit omdat er geen deur is die de piloten van de passagiers scheidt

Binnen in de cabine realiseer je je hoe ver het moderne vliegtuigontwerp (en comfort) is gekomen. Het is echt sensationeel om plaats te nemen in dit vliegende museum. De cabine biedt een duidelijk zicht op de cockpit waar je de piloten ziet.

De R-1830 Twin Wasp zuigermotor aan het werk - het voelt levend!

Zodra de motoren zijn gestart, voel je het vliegtuig tot leven komen. Rook, trillingen, geluiden, het is allemaal prachtig! De aura van 75 jaar geschiedenis voelt ineens heel tastbaar, het is echt iets bijzonders!

KLM Captain vliegt met de C47-A PH-PBA over het Markermeer

Tijdens de DDA-vlucht ben je vrij om in de cabine rond te lopen en een kijkje te

nemen in de cockpit. De vluchten worden meestal uitgevoerd door (oud-) KLM-piloten, die gepassioneerd zullen vertellen over de 'Grand Old Lady'.

PH-PBA vleugel over Friesland, het Markermeer aan de horizon

Vliegen over het dorp Heeg met IJlst en Sneek zichtbaar aan de horizon

Friese meren zichtbaar vanuit de cockpit van de C47-A PH-PBA

Terherne zichtbaar aan het "Snitser Mar", Friesland

Vliegen over de Zuidermeerdijk nabij Urk, met de Ketelbrug zichtbaar over het water

Conclusie

Ik kan je ten zeerste aanbevelen om [book a flight](#) te boeken bij de geweldige mensen van de Dutch Dakota Association om de luchtvaartgeschiedenis als geen ander te ervaren.

Het was een voorrecht om mee te vliegen met de PH-PBA over de Friese Meren op een prachtige herfstdag. Bedankt aan mijn vriend Tim voor dit geweldige verjaardagscadeau!